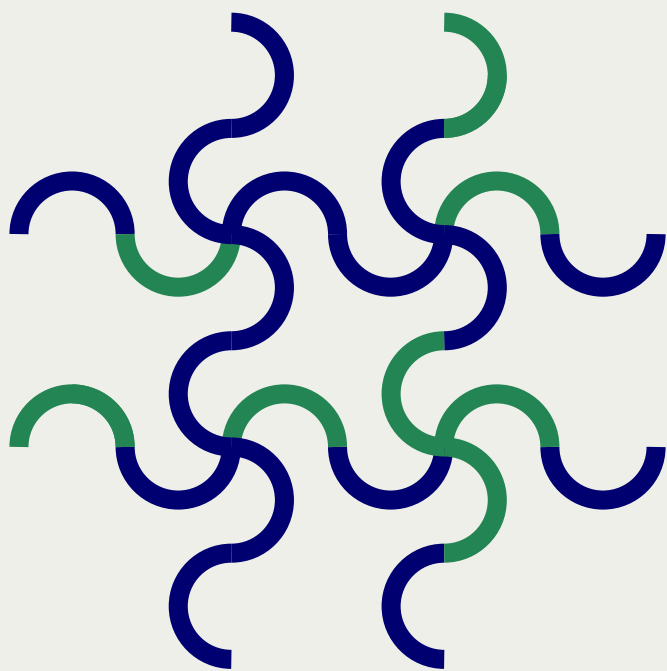


GESTIÓ I QUALITAT DE L'AIGUA A LES ILLES BALEARS



**II JORNADES DE
BIODIVERSITAT
MARINA**

**CONCLUSIONS
2025**

ORGANITZA



PATROCINA



www.marilles.org

Recomanacions per a la millora de la qualitat de l'aigua a les Illes Balears, elaborades per part del grup de persones expertes que varen participar en la jornada “Qualitat de l'aigua: impactes, causes i solucions”, en el marc de les II Jornades de Biodiversitat Marina.

En el marc de les II Jornades de Biodiversitat Marina, el 30 d'octubre de 2025, la seu de la Fundació Sa Nostra (Palma) va acollir una sèrie de ponències i un posterior debat sobre la qualitat de l'aigua a les Illes Balears. En acabar aquest debat, un grup d'experts en la matèria es va reunir per posar en comú una sèrie de recomanacions per avançar en la millora de la salut de les aigües litorals i costaneres de l'arxipèlag.

Aquest document resumeix els resultats d'aquesta trobada. S'hi estructuren les idees i les propostes aportades de manera col·laborativa, partint de la necessitat d'enfortir el coneixement i la recopilació de dades, i arribant fins a la implementació de mesures de mitigació, conservació, protecció i divulgació. El full de ruta resultant es presenta amb l'objectiu que sigui tengut en compte per part de les administracions competents, les entitats del tercer sector i la resta d'actors implicats en aquesta qüestió.

Les presentacions de la jornada es varen enregistrar i [es poden recuperar a través del canal de YouTube de la Fundació Marilles.](#)

ÍNDEX

1. Introducció: marc general i reptes actuals	4
2. Propostes de governança i marc legal	5
3. Propostes de millora del coneixement i seguiment	6
4. Propostes de vigilància, control i compliment normatiu	7
5. Propostes d'aliances: participació, col·laboració i tercer sector	8
6. Propostes de divulgació: comunicació, sensibilització i percepció pública	9
7. Propostes i accions prioritàries identificades	9

PARTICIPANTS

Caterina Amengual Morro
(Conselleria de la Mar
i del Cicle de l'Aigua del
Govern de les Illes Balears)

Maria de Lluch
Calleja Cortés
(IMEDEA)

Juan Calvo Cubero
(Aliança per l'aigua)

Ignasi Cifre Font
(Arrels Marines)

Iris E. Hendriks
(IMEDEA)

Léa Leuzinger
(Salvem sa Badia
de Portmany)

Sergi Martino Bennasar
(Conselleria de la Mar
i del Cicle de l'Aigua del
Govern de les Illes Balears)

Margalida
Monserrat Barceló
(Informe Mar Balear)

Benjamí Reviriego
Riudavets
(Centre Balear
de Biologia Aplicada)

Laura Royo Mari
(MedGardens,
Fundació CleanWave)

Joan Thomas Llobera
(Conselleria de Salut
del Govern de les
Illes Balears)

Raquel Vaquer-Sunyer
(Informe Mar Balear)



1. Introducció: marc general i reptes actuals

- Complexitat del marc legal i competencial: manca d'una Llei d'Aigües autonòmica adaptada a la realitat insular (p. ex. Ley 12/1990, de Aguas de Canarias o Ley 1/2023, de 2 de marzo, de gestión y ciclo urbano del agua de Extremadura).
- Diferències amb la Península: funcionament hidràulic propi i alta pressió urbanística.
- Context de canvi climàtic i escassetat d'aigua.
La meitat de les masses d'aigua de les Illes Balears estan en mal estat, segons el [Portal de l'Aigua](#).
- Necessitat d'una gestió més transversal i coordinada entre àrees (direccions generals de Recursos Hídrics, Salut i Medi Natural i Gestió Forestal del Govern de les Illes Balears, i ajuntaments). L'aigua és un bé públic; per tant, és fonamental garantir la transparència en la seva gestió i establir mecanismes de participació pública reals.
- Problemes persistents per la no separació de la recollida d'aigües pluvials i residuals.

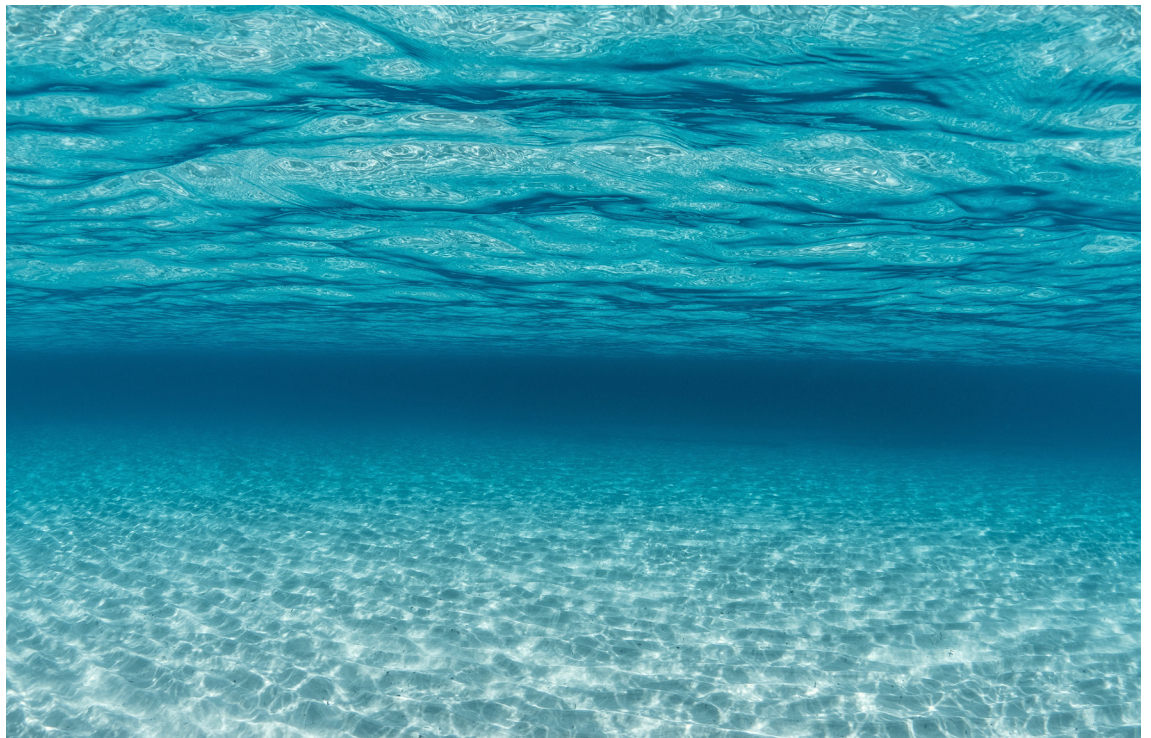


Foto de Miquel Gomila

2. Propostes de governança i marc legal

- Elaborar i aprovar una Llei balear de l'aigua, a l'estil de la d'Extremadura, que reguli la governança, la transparència i el repartiment de responsabilitats.
- Redefinir competències entre administracions —Govern de les Illes Balears, consells insulars i ajuntaments—. Cal dotar els consells d'eines adequades per dur a terme el control dels sistemes autònoms de depuració dels habitatges aïllats, a l'estil d'una ADT de l'aigua.
- Crear una “Mesa per l'Aigua” o un altre òrgan estable de participació pública real.
- Millorar el funcionament de les Junes Insulars i Consells de l'Aigua. Actualment, són poc actius o ineficaços.
- Reforçar la coordinació interadministrativa i evitar duplicacions (mostrejos, informes, etc.). Obrir la possibilitat d'incorporar dades procedents d'entitats reconegudes —tant consultores especialitzades, com tercer sector avalat científicament—.
- Impulsar protocols unificats i intercalibració de mostrejos i laboratoris (normes ISO, dades compatibles).
- Ja que el nou Pla Hidrològic inclou l'obligatorietat de separació de la recollida d'aigües pluvials i residuals a les noves construccions, és necessari incloure mecanismes per poder aplicar aquesta obligatorietat també a les construccions antigues (efecte retroactiu). Dues possibles vies identificades per poder dur a terme la separació d'aigües pluvials i residuals en construccions antigues podrien ser el seu foment durant les restauracions d'habitatges o l'obligatorietat d'acollir-se a l'annex 11 del domini públic hidràulic.
- Garantir que els municipis elaborin i implementin els Plans Integrals de Gestió dels Sistemes de Sanejament (PIGSS). Així mateix, afavorir que els ajuntaments sol·licitin finançament per a l'elaboració dels PIGSS.

3. Propostes de millora del coneixement i de seguiment

- Dur a terme accions per millorar la diagnosi de la qualitat de l'aigua, ja que molts municipis desconeixen les seves fonts de contaminació (connexions il·legals, estat del clavegueram, sobreexidors, dessaladores sense declarar). Es proposa dotar els consells insulars de gabinets tècnics de suport a la infraestructura municipal de l'aigua i de mitjans tècnics i coneixements per poder aportar solucions a la detecció de fonts de contaminació.
- Establir un monitoratge en continu: xarxa de boies, sondes multiparamètriques, seguiment ordinari i per recerca.
- Identificar zones prioritàries o crítiques (badies somes, ports, cales, zones urbanitzades) per intensificar-hi el seguiment de la qualitat de l'aigua. La informació recopilada es pot relacionar amb les zones sensibles a contaminació de nitrats. També se'n podria incloure un plànol al Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB).
- Dur a terme projectes pilot en zones amb més pressió per provar sistemes de control i depuració.
- Ports IB com a actor clau: instal·lació de sensors en zones Natura 2000 o badies; passar de sistema voluntari a obligatori.
- Integrar els sectors turístic i portuari com a aliats en la gestió i el seguiment de la qualitat de l'aigua.
- Augmentar la freqüència de seguiment dels indicadors de qualitat: considerar les microalgues, l'oxigen nocturn (per poder detectar nivells a la nit quan hi ha consum d'oxigen per respiració, però no producció per fotosíntesi), el Nitrogen i el Fòsfor (tant totals com orgànics i inorgànics).
- Establir un criteri balear per a l'avaluació de la qualitat de l'aigua.

4. Propostes de vigilància, control i compliment normatiu

- Augmentar la vigilància i els mecanismes sancionadors. El Pla Hidrològic planifica, però no sanciona. Aquestes sancions es podrien integrar en la futura Llei d'aigües.
- Establir un règim sancionador efectiu, especialment per incompliments en depuració i abocaments.
- Valorar la necessitat de crear un cos de policia de l'aigua, amb formació i coneixements suficients.
- Actualitzar el cens de punts d'abocament i les instruccions per a projectes d'abocament, atès que aquest document està desfasat. Sol·licitar la incorporació de tots els punts d'abocament de les Illes Balears al *Censo Nacional de Vertidos* (CNV).
- Redactar i publicar un nou decret de zones sensibles i amb mesures correctores en cas d'incompliment.
- Aplicar una moratòria urbanística o control del creixement segons la suficiència hídrica i capacitat de depuració.
- Implementar mesures per reutilitzar l'aigua depurada i reduir els abocaments ("abocament zero"). En aquest sentit, es proposa la redacció d'un Pla d'Aigües Regenerades en la línia del RD 1085/2024 (Reial decret pel qual s'aprova el Reglament de reutilització de l'aigua), que concilii els usos agrícoles, urbans i de jardineria.
- Establir distàncies de seguretat per a emissaris respecte a ecosistemes sensibles (p. ex., les praderies de posidònia), tenint en compte el cabal d'abocament de l'emissari.





Foto de la Fundació Marilles

5. Propostes d'aliances: participació, col·laboració i tercer sector

- Empoderar els municipis amb suport tècnic i financer per redactar projectes i plans locals.
- Crear línies de subvenció (p. ex., a través de l'Impost de Turisme Sostenible) per al tercer sector i entitats socials que gestionin espais de participació.
- Promoure meses locals de participació per tractar temes concrets sobre aigua.
- Millorar el flux d'informació entre administracions i amb la ciutadania.
- Fomentar espais participatius reals i no només informatius, tal com exigeix la Directiva Marc de l'Aigua.
- Garantir una col·laboració estable entre institucions, entitats i ciutadania.

6. Propostes de divulgació: comunicació, sensibilització i percepció pública

- Incrementar la divulgació sobre la contaminació i el tancament de platges —atès que molts banyistes no entenen els riscos—. Es proposa dissenyar un distintiu propi per a tancaments de platges causats per la presència de bacteris fecals.
- Crear programes d'educació ambiental sobre qualitat d'aigua a l'educació formal, com per exemple, el programa “[l'Aigua a l'escola](#)” de l'Aliança per l'aigua.
- Divulgar informació accessible sobre indicadors de qualitat, abocaments i gestió de l'aigua.
- Implicar el sector turístic en campanyes de corresponsabilitat (no criminalitzar, sinó col·laborar).

7. Propostes i accions prioritàries identificades

1. Elaborar i aprovar una Llei balear de l'aigua.
2. Simplificar i fer més efectiu el Pla Hidrològic de les Illes Balears. En aquest sentit, es proposa l'elaboració d'un resum executiu d'unes 20 pàgines que inclogui un pla de mesures integrat.
3. Millorar el seguiment i el compliment de les mesures del Pla Hidrològic de les Illes Balears.
4. Reforçar la vigilància i el règim sancionador. Valorar la necessitat de crear un cos de policia de l'aigua, amb formació i coneixements suficients.
5. Unificar dades i protocols de mostreig.
6. Impulsar el seguiment en continu a zones prioritàries (ports, badies i masses d'aigua de transició, com ara les llacunes litorals).
7. Establir valors llindar d'indicadors de qualitat de l'aigua.

- 8.** Promoure participació ciutadana real i dotar els processos participatius d'un finançament estable.
- 9.** Fomentar la reutilització de l'aigua depurada per reduir els abocaments.
- 10.** Coordinar accions entre els departaments de Recursos Hídrics, Salut i Medi Natural i Gestió Forestal de l'administració autonòmica.
- 11.** Enfortir la col·laboració amb el sector turístic i portuari.
- 12.** Millorar les infraestructures per evitar abocaments d'aigües residuals i desbordaments d'aigües mixtes al medi marí amb les següents accions:
 - a.** Separació de la recollida d'aigües pluvials i residuals.
 - b.** Revisió de l'estat dels sistemes de clavegueram.
 - c.** Substitució i/o reparació dels sistemes de clavegueram en mal estat. Plans de renovació dels sistemes de clavegueram, prioritzant els municipis amb badies i platges —el temps de vida d'un clavegueram pot ser d'aproximadament 40 anys—.
 - d.** Garantir la connexió dels habitatges als sistemes de clavegueram sempre que sigui possible.
 - e.** Implementar sistemes de depuració en habitatges que no disposin de la possibilitat de connectar-se al clavegueram. Normativa, vigilància i control dels sistemes autònoms de depuració per a cada illa.
 - f.** Millora dels sistemes de recollida d'aigües residuals de vaixells en ports (garantir el seu funcionament, instal·lar adaptadors, etc.).
 - g.** Incorporació de mesures per millorar el rendiment de les infraestructures noves: tancs de tempestes funcionals connectats a EDAR, millora en la gestió de la salmorra a les instal·lacions dessaladores d'aigua de mar, etc.